

Véleményünk szerint a híd hipotézist megfigyeléseink nem erősítik meg. Valószínűbbnek tartjuk, hogy a lelőhely egy kiépített gázló volt. Hasonló, lekövezett római átkelőt franciaországi víz alatti kutatás során is találtak. A cölöpök a gázló két szélét jelölhették. Figyelemre méltó, hogy a cölöpök közti út közel azonos szélességű a római szekerek nyomtávjával (1,2–1,4 m). A kérdést azonban csak szondázó ásatással lehetne eldönteni.

A szemlén részt vettek dr. Gaál Attila, Egyházi Dóra, dr. Grynaeus András, Jakucs Gábor, dr. Annie Dumont, Jean-François Mariotti régészek, valamint a Győri Búvár SE búvárai.

TÓTH JÁNOS ATTILA

341. Sárvár, Faképi-dűlő II.

(Vas megye) R, B, Ró, Á

2003. szeptember 10. és november 14. között a Nemzeti Autópálya Rt. megbízásából megelőző régészeti feltárást folytattunk a Sárvárt északról elkerülő 88-as út keleti csomópontjában (5. sz. lh.).

A terület neve az 1960-ban készült 1:10 000-es térképen Faképi-dűlő. A *Vas megye földrajzi nevei* (Szerkesztő: Balogh Lajos és Végh József, Szombathely 1982) című kötetben, ahol a nyolcvanas években épült soproni út is megtalálható, *Faképi-dűlőként* emlegetik. Az új műút azonban kettévágta ezt a területet és a keleti rész a Szaput-alja dűlő nevet kapta. Az újabb 10 000-es felméréseken a terület Városi-mező néven szerepel. A lelőhely keleti részén az elmúlt évben már folytattunk régészeti feltárást, és ekkor a Faképi-dűlő elnevezést használtuk. Mivel az út nyugati oldalán folytatódik a késő bronzkori és a kora középkori lelőhely, szintén a Faképi-dűlő nevet használtuk II. jelzéssel, az objektumokat is folytatólagosan számoztuk 300-tól kezdve 570-ig.

A lelőhely egy egykori folyómeder (Szaput-árok, Gyöngyös, Ós-Rába) bal oldali teraszán található. Egy lankásan kiemelkedő széles terasz, melynek tengerszint feletti átlag magassága: 153 m. A talajminták alapján, az alacsonyabb területeken erőteljesen jelen volt egy nádas-sásas növényzet, melyet feltehetően ártéri erdő vett körül. A terület déli részén több helyütt is sikerült megfigyelni az egykori medret. A 2002-es tavaszi, illetve a 2003-as őszi terepbejárások során a teraszt délnyugatról határoló sekélyebb részen túl kiemelkedő, hosszúka, nagyjából kelet-nyugati dombháton is kerámiatöredékeket figyeltünk meg. Ez a terület a 88-as út sárvári keleti bekötőágának nyomvonalába esik.

A feltárást a Vas Megyei Közútkezelő Kht. által kitűzött területen folytattuk, annak csaknem egészén elvégeztük a humuszolást. Az előzetes terepbejárás és a lelőhely keleti részén tett régészeti megfigyelések is indokolták ezt. A lehumuszolt felület a műszeres felmérés alapján 5681,95 m². A megnyitott felületen 270 objektumot számoztunk, de ezen belül a bontás során újabb objektumokat is elkülönítettünk, ami nem kapott újabb számot, csupán jelzéssel láttuk el.

A humusz átlag vastagsága 30–50 cm, csupán a terület északkeleti és délkeleti végében érte el a 70 cm-t. Sajnos a szántás mélysége, a rétegtani bolygatottság, illetve a humuszolás módszere nem tette lehetővé a rétegtani megfigyeléseket. A megnyitott felületen több korszak emlékei kerültek elő. Az objektumok korszakonkénti besorolása a mosatlan anyag alapján történt nagyjából.

Valószínűleg az út túloldalán megfigyelt *rézkori település* is tovább folytatódott a területen. Egyelőre feltételelesen ide sorolhatjuk az alapárkos építményeket.

Az ásatáson előkerült régészeti jelenségek többsége a *késő bronzkori* urnamezős kultúrához tartozik. A leletanyag elsődleges megfigyelése alapján annak több periódusa is képviselteti magát. A lehumuszolt felületen mindenütt megtalálhatók az egykori település objektumai. Több cölöpszerkezetes építményt tudtunk megkülönböztetni a felületen. A felszín kopottsága miatt nem sikerült a házak padlószintjét megfogni, és igen kevés korhatározó lelet került elő belőlük. A telepen többféle, 6-8-14 cölöpből álló házszerkezetek kerültek elő. Tájolásuk is eltérő, 3 belőlük nagyjából K-Ny irányú, a legnagyobb és egyben legnyugatibb feltárt ház É-D irányú. A bronzkori telep objektumaihoz tartozott több tárolóverem, ezek általában felső részükön tölcésesen összeszűkülnek, majd az alsó felük kiöblösödik, általában kevés leletanyaguk van. A telephez sorolhatjuk a rendszerbe nem illeszkedő cölöplyukak nagy részét, és több kérdéses funkciójú gödröt is. Főleg a terület déli részén találhatóak a nagyméretű agyagkitermelő gödrök, amelyekben a leggazdagabb telepanyag gyűlt össze. A leletanyag nagy részét a kerámia szolgáltatja, de előkerültek csont- és kőeszközök, egyéb használati tárgyak, orsó-gombok, bronztárgyak, tű, kés, ár, véső.

Eddig egyetlen biztosan *késő római kori* objektumot különítettünk el, egy földbe mélyülő, nagyjából É-D irányú, ágasfás-szelemenés szerkezetű házat. Igen sok kerámia, terra sigillata utánezat, állatcsont, kevés fémtárgy került elő belőle.

A felületnek főleg az északi és nyugati felében kerültek elő *kora középkori* objektumok (*Árpád-kor*). Bográcstöredékek, hullámvonal- és csigavonaldíszes kerámia, korsótöredék került elő belőlük és több igen rossz állapotban megmaradt vastárgy. Ehhez a korhoz soroljuk egyelőre feltételelesen a terület keleti szélén előkerült árkokat, a tavalyi árkok és a szuperpozíció alapján. Igen kevés leletanyaguk volt. A telephez tartoznak még tárolóvermek, egy kemence, gödrök.

FARKAS CSILLA

342. Sávoly határa

(Somogy megye) U, R, B, LT, Ró, A, Á, Kö, Kk, Kú

2003. december 28–29-én terepbejárást végeztünk a település közigazgatási területén rendezési tervhez kapcsolódó régészeti örökségvédelmi hatástanulmány előkészítéseként.